

Edison

1927

Vítězslav Nezval

141

Naše životy jsou truchlivé jak pláč

Our lives are mournful, like a cry

Jednou k večeru šel z herny mladý hráč

*One evening, a young gambler left the
gaming house*

venku sněžilo nad monstrancemi barů

*outside it snowed over the monstrances of
bars*

vzduch byl vlhký neboť chýlilo se k jaru

*the air was humid—for spring was drawing
near*

avšak noc se chvěla jako prémie

yet the night trembled like a prairie

pod údery hvězdné artilerie

under strikes of stellar artillery

které naslouchali u politých stolů

which were listened to at the soaked tables

pijáci nad sklenicemi alkoholů

by drinkers hunched over glasses of alcohol

142

polonahé ženy v šatě z pávích pér

*half-naked women in dresses of peacock
feathers*

melancholické jako v podvečer

melancholics like in the twilight hour

Bylo tu však něco těžkého co drtí

*But there was something heavy here,
something that crushes*

smutek stesk a úzkost z života i smrti

*sorrow, longing, and the dread of life and
death*

Vracíval jsem se domů přes Most Legií	<i>I used to return home across the Bridge of Legions</i>
zpívaje si v duchu malou arii	<i>singing to myself a little aria in spirit</i>
piják světel nočních bárek na Vltavě	<i>a drinker of the lights of night boats on the Vltava</i>
z Hradčanského dómu bilo dvanáct právě	<i>from the Hradčany cathedral the bells struck twelve</i>
půlnoc smrti hvězda mého obzoru	<i>midnight of death, the star of my horizon</i>
v této vlahé noci z konce únoru	<i>in this mild night at the end of February</i>
143	
Bylo tu však něco těžkého co drtí	<i>But there was something heavy here, something that crushes</i>
smutek stesk a úzkost z života i smrti	<i>sorrow, longing, and the dread of life and death</i>
Skláněje se s mostu uviděl jsem stín	<i>Leaning over the bridge, I saw a shadow</i>
sebevrahův stín jenž padal do hlubin	<i>the shadow of a suicide falling into the depths</i>
bylo tu však něco těžkého co place	<i>but there was something heavy here that weeps</i>
byl to stín a smutek hazardního hráče	<i>it was the shadow and sorrow of a gambler</i>
řekl jsem mu probůh pane co jste zač	<i>I said to him: for God's sake, sir, who are you?</i>
odvětil mi smutným hlasem nikdo hráč	<i>he answered me in a sad voice: no one, a gambler</i>
bylo tu však něco smutného co mlčí	<i>but there was something sorrowful that stays silent</i>
byl to stín jenž jako šibenice trčí	<i>it was a shadow that juts like a gallows</i>

stín jenž padal s mostu; vykřikl jsem ach! *a shadow that fell from the bridge; I cried out—ah!*

ne vy nejste hráč! ne vy jste sebevrah *no, you are not a gambler! no—you are a suicide*

144

Šli jsme ruku v ruce oba zachráněni *We walked hand in hand, both saved*

šli jsme ruku v ruce v otevřeném snění *we walked hand in hand in open dreaming*

za město kde počínaly Košíře *beyond the city where Košíře begins*

z dálky mávaly nám noční vějíře *from afar the night's fans waved to us*

nad kiosky smutku tance alkoholů *above the kiosks of sorrow and dances of alcohol*

šli jsme ruku v ruce nemluvíce spolu *we walked hand in hand, not speaking a word*

bylo tu však něco těžkého co drtí *but there was something heavy here that crushes*

smutek stesk a úzkost z života i smrti *sorrow, longing, and the dread of life and death*

Odemkl jsem dveře rozžal svítiplyn *I unlocked the door, lit the gaslight*

veda na nocleh svůj pouliční stín *bringing home for the night my street-shadow companion*

řek' jsem pane pro nás pro oba to stačí *I said: sir, for us—this is enough for both*

nebylo tu však už stínu po mém hráči *but there was no longer a trace of my gambler's shadow*

145

či to byl jen přízrak nebo sebeklam? *or was it only a phantom, or self-deceit?*

stál jsem nad svým každodenním lůžkem sám *I stood alone beside my daily bed*

bylo tu však něco těžkého co drtí *but there was something heavy here that crushes*

smutek stesk a úzkost z života i smrti	<i>sorrow, longing, and the dread of life and death</i>
Usedl jsem za stůl nad kupy svých knih	<i>I sat at my desk above heaps of my books</i>
pozoruje oknem padající sníh	<i>watching the falling snow through the window</i>
vločky jak své věnce víjí	<i>flakes spinning their wreaths</i>
se svou věčně chimerickou nostalgií	<i>with their eternally chimerical nostalgia</i>
piják nezachytitelných odstínů	<i>a drinker of elusive shades</i>
piják světél potopených do stínu	<i>a drinker of lights sunken into shadow</i>
piják žen jichž poslouchají sny a hadi	<i>a drinker of women whose dreams are listened to by snakes</i>
piják žen jež pochovávají své mládí	<i>a drinker of women who bury their youth</i>
piják krutých hazardních a krásných žen	<i>a drinker of cruel, gambling, and beautiful women</i>
146	
piják rozkoše a zkrvavělých pěn	<i>a drinker of ecstasy and bloodied foam</i>
piják všeho krutého co štvě a drtí	<i>a drinker of all that is cruel, that torments and crushes</i>
piják hrůz a smutku z života i smrti	<i>a drinker of horrors and sorrows of life and death</i>
Řekl jsem si zapomeň už na stíny	<i>I told myself: forget the shadows now</i>
otvíraje týden staré noviny	<i>as I opened a week-old newspaper</i>
kde jsem v pachu novinářské černi tona	<i>where in the scent of journalistic ink</i>
uzřel velkou podobiznu Edisona	<i>I saw a large portrait of Edison</i>
byl tu jeho nejnovější vynález	<i>there was his newest invention</i>

seděl v taláru jak středověký kněz	<i>he sat in his robe like a medieval priest</i>
bylo tu však něco krásného co drtí	<i>but there was something beautiful here that crushes</i>
odvaha a radost z života i smrti	<i>courage and joy from life and death</i>

II

147

Náše životy jsou strmé jako vrak	<i>Our lives are steep like a wreck</i>
Jednou k večeru se vracel rychlovlak	<i>One evening, a fast train was returning</i>
mezi Kanadou a mezi Michiganem	<i>between Canada and Michigan</i>
soutěskami které neznám jejich jménem	<i>through gorges whose names I do not know</i>
po plošině krácel malý průvodčí	<i>on the platform walked a small conductor</i>
s čapkou nasazenou těsně do očí	<i>with his cap pulled tight down over his eyes</i>

148

bylo tu však něco krásného co drtí	<i>but there was something beautiful here that crushes</i>
odvaha a radost z života i smrti	<i>courage and joy from life and death</i>
Jeho otec krejčí švec a drvoštěp	<i>His father a tailor, a cobbler, a woodsman</i>
kupec s obilím měl chatrč půdu sklep	<i>a grain merchant with a shack, an attic, a cellar</i>
a věčnou nestálost jež k potulkám nás svádí	<i>and the eternal restlessness that lures us to wander</i>
zemřel touhou po vlasti a smutkem mládí	<i>he died with longing for homeland and sorrow for youth</i>
Tatínku tys věděl co je věčný stesk	<i>Father, you knew what eternal yearning is</i>

dnes je z tebe popel hvězda nebo blesk	<i>today you are ash—a star or a lightning flash</i>
tatínku tys věděl že jsou všude hrubci	<i>father, you knew that brutes are everywhere</i>
mezi krejčími i mezi dřevorubci	<i>among tailors and among woodcutters</i>
ty jsi poznal co jsou potulky a hlad	<i>you knew what it is to wander and to hunger</i>
chtěl bych umřít jak ty také zdrav a mlád	<i>i'd like to die like you—still healthy and young</i>
149	
avšak je tu cosi těžkého co drtí	<i>yet there is something heavy here that crushes</i>
smutek stesk a úzkost z života i smrti	<i>sorrow, longing, and the dread of life and death</i>
Nevím kde a máš-li jaký náhrobek	<i>I don't know where—or if—you have a grave</i>
ze tvé krve zbyl tu malý pohrobek	<i>from your blood a small descendant remains here</i>
hled' už slabikuje v Kanadě tvé knihy	<i>look—he's now sounding out your books in Canada</i>
hled' už těší se jak půjde na dostihy	<i>look—he's already excited to go to the races</i>
hled' už čítá slavné životopisy	<i>look—he's reading famous biographies</i>
encyklopedii staré eposy	<i>encyclopedias and ancient epics</i>
hled' už vyrostl hled' čas tak rychle míjí	<i>look—he's grown up, look—time passes so quickly</i>
hled' už nehraje si čta knížky o chemii	<i>look—he no longer plays, he reads books on chemistry</i>
Já jsem býval také v dětství hrdina	<i>I too was a hero once, in childhood</i>

já jsem čítal také knihy Darwina

I too read the books of Darwin

150

já jsem si hrál také vážněj' nežli jiní

I too played more seriously than the others

s kyselinou solnou v malé školní skříní

with hydrochloric acid in a small school cabinet

s burelem a čpavkem s cívkou rumkorfu

with manganese ore and ammonia, with a Rumkorff coil

proč jsem chtěl však být též hráčem na harfu

yet why did I also want to be a harpist

proč jsem miloval však také kolovrátky

why did I also love little crank toys

proč jsem si však také hrával na pohádky

why did I also play at fairy tales

z nichž mi zbylo něco těžkého co drtí

from which something heavy remained that crushes me

smutek stesk a úzkost z života i smrti

sorrow, longing, and the dread of life and death

Tomáši tys nebyl mužem métier

Thomas, you were not a man of a trade

čet' jsi „Analyzu melancholie“

*you read the Anatomy of Melancholy**

i tys poznal žalost smutek stesk a lásku

you too knew grief, sorrow, longing, and love

v knížkách v Detroit mezi statisíci svazků

in books, in Detroit, among hundreds of thousands of volumes

ty jsi sníval též o cestách po moři

you too dreamed of voyages at sea

ve své primitivní laboratoři

in your primitive laboratory

151

kterous připojil k vozům nákladního vlaku

which you hitched to the cars of a freight train

v němž jsi čehral křídla papírových ptáků	<i>in which you rustled the wings of paper birds</i>
Grand Trunk Herald! Velký Věstník ve voze!	<i>Grand Trunk Herald! Big Bulletin aboard!</i>
Sázíš! Tiskneš! Válka! Srážky! Eroze!	<i>You print! You press! War! Collisions! Erosion!</i>
Voláš právě vyšlo! Kupte! Nové zprávy!	<i>You shout: Just released! Buy it! Breaking news!</i>
Požár v Kanadě a Malý kurýr z Jávy	<i>Fire in Canada and a Little Courier from Java</i>
bylo tu však něco krásného co drtí	<i>but there was something beautiful here that crushes</i>
odvaha a radost z života i smrti	<i>courage and joy from life and death</i>
Jednou jsi se náhle vrhl pod kola	<i>One day you suddenly threw yourself under the wheels</i>
ani živé duše kolem dokola	<i>not a living soul around</i>
a už vlečeš chlapce mezi nárazníky	<i>and already you're pulling a boy from between the bumpers</i>
zachránils mu život vezmi si mé díky	<i>you saved his life—accept my thanks</i>
152	
Hle jsi v dílně na výrobu obuvi	<i>Behold—you are in a shoe-making workshop</i>
stroje chrlí oheň jako vesuvy	<i>machines spew fire like Vesuviuses</i>
co ses navzdychal při každé polobotce	<i>how you gasped with each half-boot</i>
vím tys zdědil neklid toulavého otce	<i>I know—you inherited your wandering father's unrest</i>
Touláš se jak nosič z dvorku do dvorku	<i>You roam like a porter from yard to yard</i>

jednou zklamán odjel jsi do New-Yorku	<i>once disappointed, you departed for New York</i>
bloudě v této americké metropoli	<i>wandering through this American metropolis</i>
byl jsi odhodlán se vrhnout na cokoli	<i>you were determined to throw yourself into anything</i>
snad hrál jsi tehdy karty snad jsi také pil	<i>perhaps you played cards then, perhaps you also drank</i>
snad tam nechals mnoho nejlepších svých sil	<i>perhaps there you left behind many of your best strengths</i>
bylo v tom však něco krásného co drtí	<i>yet there was something beautiful in it that crushes</i>
odvaha a radost z života i smrti	<i>courage and joy from life and death</i>

III

153

Naše životy jsou bludné jako kruh	<i>Our lives are errant like a circle</i>
Jednou kráčet po New-Yorku dobrodruh	<i>One day an adventurer walked through New York</i>
bylo odpoledne s vlhkým sluncem v máji	<i>it was an afternoon with soft May sunshine</i>
chodec zastavil se mlčky na Broadwayi	<i>the walker stopped in silence on Broadway</i>
před palácem West-Union Telegraf	<i>in front of the West Union Telegraph palace</i>
kde to hučelo jak na rozvodné desce	<i>where it roared like a switchboard</i>
byl to kamelot a velký vynálezce	<i>he was a newsboy—and a great inventor</i>

154

Tisíc vynálezců udělalo krach	<i>A thousand inventors have gone bust</i>
hvězdy nevyšívily se z věčných drah	<i>the stars did not stray from their eternal paths</i>
pohledte jak tisíc lidí klidně žije	<i>look how a thousand people live calmly</i>
ne to není práce ani energie	<i>no—that's not work, nor energy</i>
to je dobrodružství jako na moři	<i>it's adventure, like at sea</i>
uzamykati se v laboratoři	<i>to lock oneself away in a laboratory</i>
pohledte jak tisíc lidí klidně žije	<i>look how a thousand people live calmly</i>
ne to není práce to je alchymie	<i>no—that's not work, it's alchemy</i>
Malá neděle ach kolik jasných zvonů	<i>Little Sunday—ah, how many bright bells</i>
malá centrála slyš zvonky telefonů	<i>little switchboard, hear the ringing telephones</i>
Vaše uši poslouchají milence	<i>your ears listen to lovers</i>
defraudanty hovořící o směnce	<i>fraudsters talking about promissory notes</i>
kalifornské lupiče a noční vrahy	<i>Californian robbers and night-time murderers</i>
telefonní rozhovory z Velké Prahy	<i>telephone conversations from Greater Prague</i>
155	
Svět si hraje s vaším ušním bubínkem	<i>The world plays with your eardrum</i>
stáváte se elektrickým pramínkem	<i>you become an electric spring</i>
fonomotory a mechaničtí ptáci	<i>phonograph motors and mechanical birds</i>
vzletají až k hvězdám odkud se k Vám vrací	<i>soar to the stars and return back to you</i>
jako k ptáčníkovi z rohu předměstí	<i>like to a birdcatcher on the edge of the suburbs</i>

hlásající vaši slávu z návěstí	<i>proclaiming your fame from the station signs</i>
spáváte pět hodin denně vám to stačí	<i>you sleep five hours a day—that's enough for you</i>
v tom se podobáte hazardnímu hráči	<i>in that you resemble a gambler</i>
Vždycky znovu žít a mítí manii	<i>Always to live again and to have a mania</i>
jedenkrát jste uzřel v Pensylvanii	<i>once you beheld, in Pennsylvania</i>
noc a obloukovou lampu u Bakera	<i>the night and an arc lamp at Baker's</i>
pocítil jste smutek tak jako já včera	<i>you felt sorrow as I did yesterday</i>
nad poslední stránkou svého románu	<i>at the last page of your novel</i>
jako akrobat jenž přešel po lanu	<i>like an acrobat who crossed the wire</i>

156

jako matka která porodila dítě	<i>like a mother who has given birth to a child</i>
jako rybář který vytáh' plné sítě	<i>like a fisherman who has hauled up full nets</i>
jako milenec po sladké rozkoši	<i>like a lover after sweet ecstasy</i>
jako z bitev kráčející zbrojnoši	<i>like warriors marching back from battle</i>
jako země v poslední den vinobraní	<i>like the land on the final day of the grape harvest</i>
jako hvězda která hasne za svítání	<i>like a star that fades at dawn</i>
jako člověk náhle ztrativší svůj stín	<i>like a man who suddenly loses his shadow</i>
jako Bůh jenž stvořil růži noc a blín	<i>like God who created the rose, the night, and the thornapple</i>
jako Bůh jenž toužil stvořit nová slova	<i>like God who longed to create new words</i>
jako Bůh jenž musí tvořit vždycky znova	<i>like God who must create always anew</i>

hněta z svého dechu nové kalichy	<i>kneading from his breath new chalices</i>
snášeje se s vodou oblak na líchy	<i>as the cloud lowers with water upon the linens</i>
bylo v tom však něco krásného co drtí	<i>yet there was something beautiful in it that crushes</i>
odvaha a radost z života i smrti	<i>courage and joy from life and death</i>
157	
Večer na začátku října tentýž rok	<i>An evening at the start of October that same year</i>
sklíčen odměřoval jste svůj vážný krok	<i>troubled, you measured your solemn step</i>
po laboratoři v slavném Menloparku	<i>through the lab in famed Menlo Park</i>
uprostřed své korespondence a dárků	<i>amid your correspondence and gifts</i>
toče prsty mlýnek v snění ze zvyku	<i>turning a mill with your fingers, dreamlike, from habit</i>
uhnětl jste maně z vláken uhlíku	<i>you absentmindedly molded from carbon filaments</i>
ptáka našich nocí s kterým dlouho bdíme	<i>the bird of our nights, with whom we keep long vigil</i>
metlu příšer stínů již je zaháníme	<i>the broom of shadow-monsters with which we drive them off</i>
žhavé poletuchy snivých promenád	<i>the glowing flyers of dreamy promenades</i>
anděla nad štítý nároží a vrat	<i>an angel above the gables of corners and gates</i>
růže restaurantů kaváren a barů	<i>the rose of restaurants, cafés, and bars</i>
vodotrysky noci ve tmách na bulváru	<i>the fountains of night in the dark on the boulevard</i>

růžence nad mosty velkoměstských řek	<i>rosaries over the bridges of metropolitan rivers</i>
aureolu pouličních nevěstek	<i>the halo of streetwalkers</i>
věnce nad komíny velkých parolodí	<i>wreaths above the chimneys of great steamships</i>
slzy které kanou s výšin nad poschodí	<i>tears falling from heights above the floors</i>
158	
nad katafalk města které tlumí je	<i>above the catafalque of the city that muffles it</i>
nad budovy chrámů staré mumie	<i>above the buildings of temples—ancient mummies</i>
nad kavárny v nichž jsou plytké duše v dýmu	<i>above cafés where shallow souls drift in smoke</i>
nad zrcátka vín nad jejich věčnou zimu	<i>above the mirrors of wine, above their eternal winter</i>
nad katafalk města mdlobných výparů	<i>above the catafalque of a city in swooning fumes</i>
nad mou duši rozladěnou kytaru	<i>above my soul—an out-of-tune guitar</i>
na níž jako žebrák světél snů a lásky	<i>on which, like a beggar of lights, dreams, and love</i>
vyhrávám a pláči proměňuje masky	<i>I strum and weep—and the masks dissolve</i>
s vášní truvéra já princ a bludný král	<i>with a troubadour's passion, I—a prince, a wandering king</i>
města orgií jež sluje Balmorál	<i>of a city of orgies called Balmoral</i>
jehož slavnou branou vcházím vždycky ve snu	<i>whose famous gate I always enter in dreams</i>
černým kordónem svých poddaných a vězňů	<i>through the black cordon of my subjects and prisoners</i>

knížat vražd a hysterických karmaňol	<i>princes of murder and hysterical carmagnoles</i>
drožek šílenství a opentlených kol	<i>cabs of madness and beribboned wheels</i>
sadistických vášní při nichž znějí zvony	<i>sadistic passions during which the bells ring out</i>
chimér vzlétajících z ložnic nad balcony	<i>of chimeras soaring from bedrooms above balconies</i>

159

piják krutých hazardních a krásných žen	<i>a drinker of cruel, gambling, and beautiful women</i>
piják rozkoše a zkrvavělých pěn	<i>a drinker of ecstasy and bloodied foam</i>
piják všeho krutého co štvě a drtí	<i>a drinker of all that is cruel, that goads and crushes</i>
piják hrůz a smutku z života i smrti	<i>a drinker of horrors and sorrows from life and death</i>

160

Naše životy se nikdy nevrací	<i>Our lives never return</i>
umíráme v troskách iluminací	<i>we die in the wreckage of illuminations</i>
jako jepice a jako blesky hromů	<i>like mayflies and like the lightning of thunder</i>
už se vznáší světla mezi listím stromů	<i>already lights are floating among the tree leaves</i>
už se chvěje v sněhu elektrický drát	<i>already the electric wire trembles in the snow</i>
už se blíží doba světlých promenád	<i>already the age of luminous promenades is near</i>

161

už se budou hledat duše pod röntgenem *soon souls will be searched for under x-rays*

jako ichthyosauři pod neogenem *like ichthyosaurs beneath the Neogene*

už se blíží k ránu zlatá rafie *golden raffia nears the morning now*

už jsme svědky kinematografie *already we are witnesses of cinematography*

už nám budou zaháněti vypínače *soon switches will banish for us*

strašidelné stíny hazardního hráče *the terrifying shadows of the gambling man*

už se nesou výkřiky a tleskání *already come cries and applause*

už se Edison svým hostům uklání *already Edison is bowing to his guests*

Už je zase duše smutná po slavnosti *Again the soul is sad after the celebration*

už jste v pracovně a už tu není hostí *you are back at your desk, and the guests
are gone*

kolik vynálezců udělalo krach *how many inventors have gone bust*

hvězdy nevyšinuly se z věčných drah *the stars did not stray from their eternal
paths*

pohledte jak tisíc lidí klidně žije *look how a thousand people live calmly*

ne to není práce ani energie *no—that's not work, nor energy*

162

to je dobrodružství jako na moři *it is an adventure like at sea*

uzamykati se v laboratoři *to lock oneself away in the laboratory*

pohledte jak tisíc lidí klidně žije *look how a thousand people live calmly*

ne to není práce to je poesie *no—that's not work, it's poetry*

Je to úmysl a trochu náhoda *It is intention—and a bit of chance*

stát se presidentem svého národa *to become president of your nation*

stát se básníkem jenž předhonil vás všechny *to become a poet who has outpaced you all*

stát se skřivánkem jenž ukrad' jádro z pecky *to be a lark who stole the kernel
from the pit*

býti vždycky šťastným hráčem rulety *to always be a lucky player at roulette*

být objevitelem sedmé planet *to be the discoverer of the seventh planet*

Tisíc jablek spadlo na nos zeměkoule *A thousand apples fell on the nose of the
globe*

a jen Newton doved' těžít ze své boule *and only Newton knew how to profit from
his bump*

163

tisíc lidí mělo epilepsii *a thousand people had epilepsy*

a jen svatý Pavel uzřel hostii *and only Saint Paul saw the host*

tisíc hluchých lidí bloudí beze jména *a thousand deaf people wander nameless*

a jen v jednom z nich jsme našli Beethovena *and in only one of them we found
Beethoven*

tisíc šilenců již táhlo zámořím *a thousand madmen had already sailed overseas*

a jen Nero doved' zapáliti Řím *and only Nero knew how to set Rome alight*

tisíc vynálezců jde k nám za sezonu *a thousand inventors come to us in a season*

jenom jeden z nich však byl ten Edisonův *but only one of them was Edison's*

Už zas nespát už zas nemít záruky *Once more not sleeping, once more with no
guarantees*

už zas pálit vše co přijde do ruky *once more burning everything that comes to hand*

zuhelňovat jutu opičí srst hole *carbonizing jute, monkey fur, canes*

suché listí palem struny na viole *dry palm leaves, viola strings*

už zas bloudit ve své staré nevěře	<i>once more wandering in your old unbelief</i>
nad bambusem japonského vějíře	<i>above the bamboo of a Japanese fan</i>
164	
běda pane běda je to vějíř lásky	<i>woe, sir, woe—it is the fan of love</i>
jež jste dostal jednou od neznámé masky	<i>that you once received from an unknown mask</i>
když jste se s ní setkal v mládí na plese	<i>when you met her in youth at the ball</i>
kdo to byl ach pane rozpomeňte se	<i>who was it, ah sir, try to remember</i>
loučíte se s její vůní na vějíři	<i>you take leave of her scent on the fan</i>
už zas pálit vše ach běda už se škvíří	<i>once more burning everything—ah woe—it scorches</i>
snad to byla jedna z vašich sudiček —	<i>perhaps she was one of your fates—</i>
už zas natáhnout si na noc budíček	<i>once again, to wind the alarm clock for the night</i>
už zas k retortám už zas být Kolumbem	<i>once more to the retorts, once more to be Columbus</i>
už zas pořádat honbu za bambusem	<i>once more to launch the hunt for bamboo</i>
procestovat celou zemi do šíře	<i>to travel the whole world far and wide</i>
za magickým dřevem tvého vějíře	<i>after the magic wood of your fan</i>
jako muž jenž hledal čtyři zlaté vlasy	<i>like the man who sought the four golden hairs</i>
jako potápěč za perlou v stínu řasy	<i>like a diver for a pearl in the shadow of seaweed</i>
jako Kristus v tmách na via Apia	<i>like Christ in the dark on the Appian Way</i>
jako hledač štěstí v mlhách opia	<i>like a seeker of joy in the mists of opium</i>

165

jako bludný žid na cestách za domovem	<i>like the wandering Jew on the road in search of home</i>
jako matka která bloudí za hřbitovem	<i>like a mother wandering beyond the cemetery</i>
čekajíc na dětský hlásek záhrobí	<i>waiting for a child's voice from beyond the grave</i>
jako malomocný ze své choroby	<i>like a leper in his illness</i>
jako poustevník jenž hledá boha v žízni	<i>like a hermit seeking God in thirst</i>
jako bohové svou smrt když věkem žízní	<i>like gods seeking their death when thirsted by age</i>
jako slepý básník vlastní pravou tvář	<i>like a blind poet seeking his true face</i>
jako poutník pohled na polární zář	<i>like a pilgrim gazing at the aurora</i>
jako blázen na den posledního soudu	<i>like a madman on the day of final judgment</i>
jako dítě na skřivánka hnětouc hroudu	<i>like a child pressing a lump of earth for a lark</i>
Rozejeli se vám do Brasilie	<i>They scattered away to Brazil</i>
do Japonska země krásných magnolií	<i>to Japan, land of beautiful magnolias</i>
do Havany umřít tam na malaria	<i>to Havana, to die there of malaria</i>

166

jako umírají misionáři	<i>like missionaries die</i>
měl jste jistě pane úsměv na tváři	<i>surely, sir, you had a smile on your face</i>
pod bambusovníkem smrti na koníku	<i>beneath a bamboo tree of death, on a pony</i>

už se za vás hlásí dvanáct náhradníků	<i>already twelve substitutes are applying in your stead</i>
už si připravují svoje tlumoky	<i>already they're preparing their rucksacks</i>
Mac Gowan tam strávil skoro dva roky	<i>Mac Gowan spent nearly two years there</i>
dal se směrem k velké řece Amazonce	<i>he set off toward the great river Amazon</i>
jejíž tokům není začátku a konce	<i>whose currents have no beginning and no end</i>
bil se často s dobrodružstvím o život	<i>he often fought for life with adventure</i>
na peřeji jejích smrtonosných vod	<i>in the rapids of her deadly waters</i>
bil se na nůž s chamtivými zlatokopy	<i>he fought with knives against greedy gold-diggers</i>
přišel do New-Yorku zmizel beze stopy	<i>arriving in New York, he vanished without a trace</i>
Jak vás milovat vy cesty bez cíle	<i>How to love you, oh roads without a goal</i>
vás vy noci trópů sluncem opilé	<i>you, oh nights of the tropics drunk on sun</i>
167	
vás vy světla světel vás vy noci hoře	<i>you, you lights of lights, you, you nights of sorrow</i>
vás vy světla utonulá na dně more	<i>you, lights drowned at the bottom of the sea</i>
vás když umírali jste tak vesele	<i>you who died so cheerfully</i>
budou z vás teď bambusoví andělé	<i>now you will become bamboo angels</i>
já vás vzpomínám však kdo to ještě place	<i>I remember you—but who still weeps?</i>
už zas vyráběti nové vypínače	<i>once again making new switches</i>

už zas hroužiti se na dno křivulí	<i>once again plunging into the depths of retorts</i>
už zas roztáčetí novou vrtuli	<i>once again spinning a new propeller</i>
už zas hledat prvky k nové alchymii	<i>once again seeking elements for a new alchemy</i>
hledíte stárnem je vám osmdesát let	<i>look—we age, you are eighty years old</i>
hledíte prapory jak o sokolský slet	<i>look—the banners fly like at a Sokol rally</i>
vaše ruce bledé jako bílá křída	<i>your hands pale like white chalk</i>
ne ach ne to není ještě panichida	<i>no, oh no—this is not yet a memorial mass</i>
168	
Ještě vidět stále před sebou svůj stín	<i>Still to see your shadow always before you</i>
ještě rozbíratí složky žíravín	<i>still to analyze the components of corrosives</i>
ještě se zas kůže rukou znovu drobí	<i>still the skin of hands flakes again</i>
ještě najít přístroj k cestám do záhrobí	<i>still to find a device for journeys to the afterlife</i>
ještě zpívati a nemít nikdy klid	<i>still to sing—and never to know peace</i>
ještě magnetku na lidský perispirit	<i>still a magnet for the human perispirit</i>
ještě zapomenout na všechno co drtí	<i>still to forget all that crushes</i>
na smutek a úzkost z života i smrti	<i>on the sorrow and anguish of life and death</i>

IV

169

Naše životy jsou těživé jak smích	<i>Our lives are burdensome like laughter</i>
jednou v noci sedě nad kupou svých knih	<i>one night, sitting over a pile of my books</i>
uviděl jsem náhle v pachu novin tona	<i>I suddenly saw, in the newspaper's scent, a tone</i>

sníh a velkou podobiznu Edisona	<i>snow and a large likeness of Edison</i>
bylo po půlnoci v pozdním únoru	<i>it was after midnight in late February</i>
zastihl jsem sama s sebou v hovoru	<i>I found myself in conversation with myself</i>
jako bych se býval opil silným vínem	<i>as if I had once gotten drunk on strong wine</i>
hovořil jsem se svým nepřítomným stínem	<i>I spoke with my absent shadow</i>

170

Jako refrén zněl tu stále jeden tón	<i>Like a refrain, one tone echoed over and over</i>
šel jsem po špičkách až k dveřím na balkon	<i>I tiptoed to the door of the balcony</i>
přede mnou se chvělo moře světél v dáli	<i>before me trembled a sea of lights in the distance</i>
pod ním lidé ve svých lůžkách dávno spali	<i>beneath it, people had long been asleep in their beds</i>
avšak noc se chvěla jako prémie	<i>yet the night trembled like a prairie</i>
pod údery hvězdné artilerie	<i>under the blows of a stellar artillery</i>
naslouchal jsem mlčky odbíjení s věží	<i>I listened in silence to the tolling from the tower</i>
pozoruje stíny v dálce na nábreží	<i>watching shadows in the distance along the quay</i>
stíny sebevrahů pro něž není lék	<i>shadows of suicides for whom there is no cure</i>
stíny starých pouličních nevěstek	<i>shadows of old streetwalkers</i>
stíny aut jež porážely stíny pěší	<i>shadows of cars that struck down walking shadows</i>
stíny chudáků jež bloudí bez přístřeší	<i>shadows of the poor who wander without shelter</i>
stíny hrbatých na rohu ulice	<i>shadows of the hunchbacked at the street corner</i>

stíny plné rudých vředů přísavice *shadows full of red sores and leeches*

stíny zabitých jež budou bloudit navždy *shadows of the slain who will wander forever*

171

kolem stínů svědomí a stínů vraždy *around shadows of conscience and shadows of murder*

zakuklené stíny v šatech vojáků *shrouded shadows in soldiers' uniforms*

stíny láskou přemožených pijáků *shadows of drinkers conquered by love*

stíny světců kteří básníky se stali *shadows of saints who became poets*

stíny těch kdož vždycky marně milovali *shadows of those who always loved in vain*

lákové stíny meteorů padlých žen *seductive shadows of meteoric fallen women*

křehké stíny cizoložných princezen *fragile shadows of adulterous princesses*

bylo tu však něco krásného co drtí *yet there was something beautiful that crushes*

zapomnění na stesk života i smrti *forgetting the sorrow of life and death*

Bud'te krásná bud'te smutná dobrou noc *Be beautiful, be sorrowful—good night*

zářivější meteorů jejichž moc *more radiant than meteors, whose power*

poznali jsme kdysi v parných nocích světél *we once knew in the sultry nights of lights*

reflektory stínů zbavené jak metel *spotlights cleared of shadows like brooms*

172

jež nás šlehaly až k horké závratí *which lashed us into fevered dizziness*

na shledanou signály jež nad trait *farewell to the signals above the tracks*

lákáte mne do dálek jak dusné růže	<i>you lure me afar like sultry roses</i>
na shledanou hvězdy polibky mé duše	<i>farewell stars, kisses of my soul</i>
otvírající mi lázně v zahradách	<i>opening up garden spas to me</i>
temné balsámy a hřebíčkový pach	<i>dark balms and the scent of clove</i>
jízdy na světelných křídlech avionů	<i>rides on the luminous wings of airplanes</i>
na shledanou kruté slasti Edisonů	<i>farewell to the cruel pleasures of Edisons</i>
zdroje studnic naft vy slavné rakety	<i>sources of oil wells, you famous rockets</i>
šlechticové země bez etikety	<i>noblemen of a land without etiquette</i>
na shledanou hvězdy padající s věží	<i>farewell to stars falling from the tower</i>
na shledanou stíny v dálce na nábreží	<i>farewell to shadows far off on the embankment</i>
stíny času na něž není žádný lék	<i>shadows of time for which there is no cure</i>

sladké stíny stíny snů a vzpomínek *sweet shadows, shadows of dreams and memories*

stíny modra nebe v očích krásné ženy *shadows of blue sky in the eyes of a beautiful woman*

stíny stínů hvězd v zrcadle vodní pěny *shadows of shadows of stars in the mirror of water foam*

173

stíny citů jež jsou dosud bez jména *shadows of feelings still without a name*

stíny prchavé jak noční ozvěna *shadows as fleeting as a nighttime echo*

stíny bledé opalisující pleti *shadows pale, with opalescent skin*

stíny dechu dosud nezrozených dětí *shadows of the breath of unborn children*

stíny matek modlících se za syny *shadows of mothers praying for sons*

stíny přeludů po městech ciziny *shadows of phantoms in foreign cities*

stíny rozkoší jež ruší spánek vdově *shadows of pleasures that disturb a widow's sleep*

stíny přeludů a touhy po domově *shadows of visions and longing for home*

Bud'ťe krásná bud'ťe krutá dobrý den

Be beautiful, be cruel—good day

krásší meteorů slz a přísah žen

*more beautiful than meteors, tears, and
women's oaths*

lásko s níž jsme stáli na vrcholku hory

*O love, with whom we stood atop the
mountain*

sbírajíce hnízda hvězd a meteory

gathering nests of stars and meteors

na shledanou krásší snů a bludiček

*farewell, more beautiful than dreams and
will-o'-the-wisps*

už zas natáhnout si na noc budíček

*now again to wind the alarm clock for the
night*

174

pohled' příteli co lidí klidně žije

look, friend, how many live peacefully

ne to není práce to je poesie

no, this is not work—this is poetry

Už zas trhat ve snách bledé lilie

once again to pluck pale lilies in dreams

už zas jít do kavárny Slávie

once again to go to the Slavia café

už zas srkat každodenní černou kávu

once again to slurp the daily black coffee

už zas míti stesk a nachýlenou hlavu	<i>once again to have longing and a bowed head</i>
už zas nespát už zas nemít záruky	<i>once again sleepless, once again without guarantees</i>
už zas pálit vše co přijde do ruky	<i>once again to burn everything that comes to hand</i>
už zas slyšet tóny tlumeného place	<i>once again to hear the tones of muffled weeping</i>
už zas mít svůj stín stín hazardního hráče	<i>once again to have your shadow—the shadow of a gambler</i>
Naše životy jsou jako noc a den	<i>Our lives are like night and day</i>
na shledanou hvězdy ptáci ústa žen	<i>farewell stars, birds, the mouths of women</i>

175

na shledanou smrti pod kvetoucím hlohem	<i>farewell to death beneath the blooming hawthorn</i>
na shledanou sbohem na shledanou sbohem	<i>farewell goodbye, farewell goodbye</i>

na shledanou dobrou noc a dobrý den

farewell good night and good day

dobrou noc

good night

sladký sen

sweet dream